

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Jiřího Bartoše:

Gay pornografie jako afirmace a jako parodie.

Genderové aspekty gay pornografie

Předkládaná diplomová práce Jiřího Bartoše patří podle mého názoru celkově do kategorie průměrných prací. Za hlavní rys této práce bych označila její kolísavou kvalitu, která pramení ze skutečnosti, že na jedné straně má autor výborné myšlenky, artikulační a analytické schopnosti, velmi dobrou orientaci v odborné literatuře, hluboký a promyšlený zájem a znalosti o zkoumanou problematiku, a zároveň je evidentní, že práce byla šitá horkou jehlou, hromadí se v ní rozporuplné momenty, vévodí jí slabá empirická část a práce jasně kulhá za svým slibným potenciálem (což je vidět i z takových detailů, jako je obsah práce, který obsahuje stránky u kapitol pouze do kap. 2 na str. 12, což velmi znesnadňuje hledání a listování v práci). Práci tedy považuji celkově za obhajitelnou, nicméně nekorrespondující s intelektuálními možnostmi a interpretačními schopnostmi autora.

Práce Jiřího Bartoše se vyznačuje originálním a aktuálním tématem a zajímavými tezemi o české gay pornografii i jejím srovnáním se „západní“ produkcí (včetně důležitého argumentu o ideové výměně české a „západní“ gay pornografie - 77). Právě inovativní téma a jeho víceméně filozofické zpracování v teoretické části považuji za velmi silnou stránku práce. Nicméně již v úvodu práce vyvstávají otázky, jež nejsou v práci nikdy zodpovězeny. I když práce argumentuje, že si klade otázky, jak česká gay pornografie pracuje s jinakostí či alternativním pojetím maskulinity (9), v práci není dostatečně formulována definice mainstreamové/normativní gay maskulinity, ke které by se koncepty jinakosti a alternativní gay maskulinity mohly smysluplně vztahovat. Podobně již v úvodu autor definuje podstatu metodologie kritické diskurzivní analýzy jako „uvědomění si naléhavého společenského problému, k jehož řešení má analýza směřovat“ (9), což údajně znemožňuje formulaci výzkumné otázky. Ponechme stranou skutečnost, že taková definice CDA je hrubě nepřesná a zavádějící, rozporuplná je skutečnost, že na straně 52 autor zcela najednou (a zároveň ztraceně v toku textu) formuluje „cíl empirické části“ (tj. cíl diplomové práce) a také „hlavní výzkumnou otázku“. Tyto rozpory kvalitě práce příliš nepomáhají, což je velká škoda. Úvod práce je čtivý, velmi zajímavě pojatý a plný obohacujících postřehů, bohužel ale není strukturálně silný a zřetelně neartikuluje jádro práce.

V podobném duchu pokračuje práce i v teoretické části, která sice ukazuje, že autor je velmi sečtělý v odborné literatuře (což ostatně dokázal i svým vynikajícím výkonem při státní závěrečné zkoušce), na druhou stranu se lze jen těžko ubránit dojmu, že se jedná spíše o ne úplně promyšlenou kompilaci teoretických textů a argumentů z relevantních magisterských kurzů. I když je z teoretické části evidentní, že autor má velmi dobře zpracované téma pornografie, přeci jen mi chybí přímé citace z diskutovaných děl.

MacKinnon, Dworkin, Atkinson, Hunt, tyto všechny autorky (a další nevyjímaje) jsou citovány téměř výhradně skrze jejich zpracování v knize Kateřiny Liškové. Z toho vyplývá i, dle mého názoru, největší slabina teoretické části, a tou je vybudování určitého slaměného strašáka z feministické kritiky pornografie. Z mě nepochopitelných důvodů autor v teoretické části využívá pouze anti-pornografický feministický diskurz (zejména výše zmíněných autorek) a dochází tak ke zcela problematicky zevšeobecňujícím a účelovým tvrzením, že např. „feministické teorie byly sepsány za účelem regulace a potírání pornografie“ (13) nebo že „představitelky kulturního feminismu vnímají pornografii jako nástroj sociální kontroly“ (18). Částečně má autor samozřejmě pravdu, v práci ale chybí protiargumenty druhé strany (např. Shannon Bell), která z feministického diskurzu pornografie dělá velmi živou a rozhodně ne jednotnou polemiku. Pokud také autor proti sobě vymezuje heteronormativní a gay pornografii (prostřednictvím feministické anti-pornografické kritiky), nabízí se logická otázka, jakou roli v tomto diskurzu zaujímá lesbické porno, které v práci není vůbec zmíněno. Zcela podstatně práce postrádá adekvátní a konsistentní citační aparát (v žádném případě se nejedná o plagiátorství, autor velmi pečlivě zmiňuje všechny autory a autorky, jejichž argumenty a názory rozebírá, ne vždy ale na konci pasáže správně odkáže také na relevantní zdroj a stránky. Z mého pohledu je to opět hlavně známka rychlého psaní, nikoliv neznalosti či neschopnosti autora).

Jinými slovy, práce má podle mého názoru stále mnoho slabin a nedostatků, na druhou stranu zároveň disponuje nepřehlédnutelnými kvalitami a přínosy. Jeden z největších přínosů a silných pasáží práce spatřuji v kapitole 2.5 „Stručný přehled české gay pornografie“ (strany 42-50). Tento přehled je v podstatě originálním přínosem autora do dané tematiky a jako takový by se hodil spíše do empirické, než teoretické části. Autor zde výborně kontextualizuje historický vývoj gay pornografie (jako fenoménu i jako produkce) u nás, včetně vytvoření vlastní periodizace a topografie české gay pornografie po roce 1989. Podle mého názoru je tato pasáž vynikající a měla tvořit jádro empirické části. (Jedinou slabinou této kapitoly je skutečnost, že autor dostatečně neodkazuje zdroje svých postřehů a argumentů, tj. jak k těmto informacím a argumentům přišel).

Empirická část je podle mého názoru velmi jednoduše zpracovaná a bohužel (zejména na magisterskou úroveň) je velmi slabá. I když autor v úvodu deklaruje, že bude vybrané filmy analyzovat prostřednictvím CDA, skutečně se tak vůbec neděje. Finální analýza je jednoduchá textová a vizuální analýza, která postrádá jasnou strukturu a interpretační hloubku. Místo skutečné hloubkové analýzy a interpretace vybraných filmů (jejichž výběr je jednoduše označen za „náhodný“) se tak v empirické části setkáváme víceméně s komentovaným popisem, což je velká škoda a nedostatek práce.

Celkově tedy práci hodnotím jako dobrou. Přes všechnu autorovu nezpochybnitelnou snahu a formálně poctivě odvedenou práci se podle mého názoru jedná o spíše slabší diplomovou práci, než je na naší katedře zvykem, která má ještě velký nezpracovaný potenciál. Autor nám představil skvělé téma, řadu inspirativních postřehů a argumentů a výborné historické zpracování fenoménu gay pornografie v českém kontextu, nicméně práce má také značné rezervy, které v textu zůstaly nevyužity. **Práci doporučuji k obhajobě a jako výchozí známku pro obhajobu navrhuji známku dobře.**